

Н. Панченко, старший викладач

В. Нікітчук, студентка

Державний університет «Житомирська політехніка»

СЛЕНГ: АНГЛІЙСЬКЕ ВІДЛУННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОЛОДІЖНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

У сучасному світі, де процеси глобалізації та цифровізації дедалі інтенсивніше впливають на всі сфери людської діяльності, спілкування відіграє ключову роль в соціальній взаємодії. Мовлення безперервно змінюється, пристосовуючись до умов, в яких воно функціонує, набуваючи специфічних рис, характерних для певних соціальних груп чи регіонів. Особливо динамічні зміни ми можемо спостерігати в молодіжному середовищі, де мовлення є не лише засобом передачі інформації, а й інструментом самовираження та групової ідентифікації. У цьому контексті виникає сленг – особливий пласт лексики, який є невід’ємною складовою комунікації сучасної молоді та відображає її соціокультурні потреби, цінності та світогляд.

Мета роботи – розглянути сленгові слова, запозичені з англійської мови, з метою визначення їхнього впливу, функцій та особливостей вживання в україномовному середовищі.

Сленг являє собою окремий пласт лексики в межах будь-якої мови, який демонструє рівень культури, освіченості, а також соціальні та ментальні трансформації суспільства. Це явище є досить поширене, хоча той варіант сленгу, що вживається сьогодні серед українців, а особливо серед молоді, сформувався відносно нещодавно. Разом з тим, межа між розмовною мовою та сленговими словами є доволі рухливою, оскільки мова є надзвичайно чутливою до змін, що відбуваються у всіх сферах людської діяльності. Це є причиною постійного оновлюється та адаптації мовлення до нових реалій. Як зазначено в одному з досліджень, присвячених цьому питанню: «Сленг не залишається постійним. Зі зміною одного явища іншим, старі слова забуваються, їм на зміну приходять інші...» [2, с. 212]. Цей динамізм і мінливість є характерною рисою сленгової лексики, бо «як тільки сленгізм стає загальновідомим, мовець швидко втрачає до нього інтерес і змінює його іншим, тому сленг можна вважати своєрідним «фільтром» новотворів» [3, с.10].

Існує безліч методів утворення сленгу, які охоплюють більшість наявної лексики. Основними з них є запозичення з інших мов, переосмислення значення вже наявних слів, скорочення, утворення нових слів шляхом словотворення тощо.

Важливу роль у виникненні сленгових слів відіграє потреба в стислому, емоційно насиченому та неформальному спілкуванні. Зазвичай такі слова виникають у межах вузьких соціальних груп і поступово поширюються серед ширших мовних спільнот, стаючи елементом сучасного повсякденного мовлення.

Значну частину сленгу сьогодні складають запозичення з англійської мови, що пов’язано з розвитком перекладознавства, інформаційних технологій, соціальних мереж тощо, зокрема: лайк, фейк, хейт, тренд, краш, дабл, френд, смайл, дрінк, сейл, флексити. У дослідженнях диференціюють соціальну мову англomовного походження наступним чином:

1. Слова, що і за звучанням, і за семантикою збігаються з англійськими. Наприклад: денс (від англ. dance) – танець, смайл (від англ. smile) – посмішка, френд (від англ. friend) – друг, паті (від англ. party) – вечірка, кеш (від англ. cash) – гроші, фейс (від англ. face) – обличчя, хелп (від англ. help) – допомога, блог (від англ. blog) – публічний контент, лузер (від англ. loser) – невдаха, трек (від англ. track) – музичний запис, онлайн (від англ. online) – в мережі, офлайн (від англ. offline) – поза мережею, хейтер (від англ. hater) – людина, яка поширює негатив.

2. Слова, які в українському варіанті мають дещо інше значення, ніж в англійській мові. Наприклад: саунд (від англ. sound) – гучна музика (в англ. – звук), клуб (від англ. club) – нічний клуб (в англ. – об'єднання за інтересами), плейс (від англ. place) – модне місце чи заклад (в англ. – будь-яке місце), драйв (від англ. drive) – енергія, азарт чи емоційний підйом (в англ. – рух, водіння).

3. Слова-сленгізми англомовного походження, які нерідко зазнають дериваційної обробки відповідно до словотвірних моделей сучасної української мови (суперовий, бестовий, безкайфовий, безпонтний, драйвовий, гламурний, геймер, задонатити, зашеймити) та українських засобів формотворення (піпли, гьорли, нефори, перенси, екіпа). Молодь не лише використовує готові англійські слова, але й творить від них нові деривативи за допомогою українських суфіксів, префіксів та інших словотвірних моделей. Це свідчить про глибоке проникнення англіцизмів у мовну систему та їхню інтеграцію в активний лексикон.

На основі аналізу наукових досліджень та власних спостережень за процесом комунікації в підлітковому та молодіжному середовищі, можна відмітити тенденцію розширення семантичних меж запозичених слів. Прикладом може слугувати слово «вайб» (від англ. vibe – атмосфера, настрій), яке в українському сленгу може означати не лише загальну атмосферу, але й певне емоційне відчуття або навіть схвалення чогось. Англомовні сленгізми часто несуть сильніший емоційний заряд або відтінок, який може бути відсутній у нейтральних українських відповідниках. Наприклад, слова «крінж» (cringe) або «хайп» (hype) мають чітко виражену емоційне забарвлення, що дозволяє молоді більш яскраво висловлювати свої почуття та ставлення. Англійські сленгізми, особливо серед молоді, сприймаються як більш сучасні та «круті», що підсилює ефект неформальності. Деякі англомовні сленгові слова є коротшими або більш влучними для вираження певного поняття чи емоції, ніж їх українські аналоги. Наприклад, «шеймити» (to shame) є лаконічнішим за «присоромлювати» або «викликати почуття сорому». Деякі англіцизми завдяки своїй незвичності в українському контексті можуть створювати яскраві образи, роблячи висловлювання більш ефектними. Вживання англомовного сленгу може слугувати засобом демонстрації своєї обізнаності в сучасній культурі, технологіях та трендах, особливо тих, що походять з англомовного світу. Це може підвищувати соціальний статус у певних молодіжних колах.

Слід також відзначити вплив нових інформаційних технологій та онлайн-комунікації на формування сленгу. Інтернет-меми, вірусні відео, специфічна лексика онлайн-платформ – усе це стає джерелом нових сленгових одиниць, значна частина яких має англомовне походження або формується під його впливом. Швидкість поширення інформації в мережі сприяє швидкому поширенню нових сленгізмів серед молоді різних регіонів.

З огляду на динамічність мовних процесів та постійну взаємодію української молоді з англomовним контентом у різних сферах – від музики та кіно до ігор та соціальних мереж – можна прогнозувати подальше зростання кількості англійських запозичень у молодіжному сленгу. Цей процес не обмежуватиметься прямим копіюванням слів, а й включатиме активне їх пристосування до фонетичних, граматичних та словотвірних норм української мови.

Проте, варто також згадати про питання мовної чистоти та потенційний вплив надмірного використання англіцизмів в українській мові. Хоча запозичення є природним процесом для будь-якої мови, надмірна кількість неадаптованих або не завжди доречних англійських слів може викликати занепокоєння у лінгвістів.

Враховуючи вищевикладений матеріал, можна зробити наступні висновки. Англomовні запозичення наразі є невід’ємною частиною комунікації в українському мовному просторі. В свою чергу, вони теж збагачують сучасну українську мову, демонструючи динаміку мовного розвитку, потребу в стислому та емоційному спілкуванні. Варто підкреслити, що значна частина цих слів зазнає адаптації до української мовної системи, утворюючи нові форми та значення. Сленг, зокрема англomовного походження, є яскравим прикладом живого мовлення, яке постійно змінюється відповідно до вимог часу.

Англomовні запозичення продовжуватимуть відігравати значну роль у формуванні та розвитку молодіжного сленгу в Україні, відображаючи глобальні тенденції та специфічні соціокультурні потреби молодого покоління. Подальше дослідження цього динамічного мовного явища є важливим для розуміння сучасних комунікативних процесів та мовної еволюції.

ДЖЕРЕЛА

1. Заводна Л. Сучасний погляд на молодіжний сленг. Нова педагогічна думка. 2014. №1. С. 52-55. URL: <https://bit.ly/3G7s2Yh>
2. Ковальчук Ю.А. Сленг як соціокультурний феномен. Науковий вісник ХДУ Серія «Германістика та міжкультурна комунікація». 2020. №1. С. 210-215. URL: <https://bit.ly/43MBie7>
3. Шульжук Н. Сленг як нелітературний пласт сучасної української лексики. Наукові записки. Серія «Філологічна». 2010. URL: <https://bit.ly/3RN22DT>